

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อสังเคราะห์คุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยในประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ตามลำดับ ดังนี้

1. การสังเคราะห์คุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการสังเคราะห์คุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 3) ทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งสามารถแสดงองค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ ดังนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร ประกอบด้วย 8 ตัวบ่งชี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา

และพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ คือ มีคุณธรรม จริยธรรม
และมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีกระบวนการคิด
คิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาได้ มีความกระตือรือร้นและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และ
มีความสุขทางกาย ทางใจในการเรียนและการดำเนินชีวิต

3) ทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ คือ มีความรู้
ความเข้าใจ ด้านความเป็นมา ความสำคัญ และความแตกต่างทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม
ภาษาและวัฒนธรรมของบริบทพหุวัฒนธรรม และดำรงตนบนพื้นฐานความเป็นไทย มีความ
ตระหนัก ยอมรับ เคารพถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม และมีความรู้สึกเชิงบวกต่อพหุวัฒนธรรม
มีความเท่าเทียม มีความเสมอภาค มีความยุติธรรม และมีเสรีภาพ มีสุนทรียภาพ ทักษะในการอยู่
ร่วมกันและทำงานร่วมกับผู้อื่น และอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข และมีเจตคติที่ดี
มีความรู้ และทักษะพื้นฐานต่อการศึกษาต่อ ปริญญาตรี สาขาอาชีพ และประกอบอาชีพ

**2. การศึกษาความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการ
บริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้**

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของ
การบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ของการดำเนินการบริหารงาน
วิชาการ ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ 4 งาน และกลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน)
ของการดำเนินการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ 6 งาน ซึ่งผู้วิจัยนำกลุ่ม
ที่มีความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน) ในแต่ละงานมาศึกษาโอกาสและภาวะคุกคาม โดยมี
รายละเอียด ดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัย

พบว่า

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมให้ครูเตรียมสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 2) การสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กันระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 3) การสอนซ่อมเสริมด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับความหลากหลายของนักเรียนในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 4) การนิเทศการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน) ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนให้ครูบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการสร้างองค์ความรู้ 2) การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 3) การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการลดอคติ สร้างความเสมอภาค ความเท่าเทียม การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และการปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน

โอกาส คือ สื่อและเทคโนโลยีมีความหลากหลายในการจัดการเรียนการสอนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ภาวะคุกคาม คือ สภาพเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม และ สื่อและเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัย

พบว่า

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 2) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 4) การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และบริบทสังคม

พหุวัฒนธรรมของสถานศึกษา 5) การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการ การใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 6) การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 7) การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

ความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน) ประกอบด้วย 1) การบูรณาการหลักสูตร สถานศึกษาตามขอบเขตของศาสนา ฐานะทางสังคม ความสนใจ ความถนัด ความสามารถพิเศษ ของนักเรียน และวัฒนธรรมประเพณี และ 2) การพัฒนาหลักสูตรด้านวิชาชีพให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

โอกาส คือ นโยบายทางการศึกษาเปิดกว้างในการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ภาวะคุกคาม คือ สภาพสังคมและวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมให้ครูจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความสนใจ ความถนัดของนักเรียน และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 2) การส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความสนใจ ความถนัดของนักเรียน และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 3) การนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูในการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษา

ความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน) ประกอบด้วย 1) การดำเนินกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 2) การจัดกิจกรรม ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียน 3) การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องข่ายผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมศึกษา และ 4) การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดกิจกรรมด้านวิชาชีพที่ สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมให้แก่นักเรียนหรือประชาชนที่สนใจ

โอกาส คือ นโยบายทางการศึกษาเปิดกว้างในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในสังคมพหุวัฒนธรรม

ภาวะคุกคาม คือ สภาพเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรมและสื่อและเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

4) การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ประกอบด้วย 1) การจัดตั้งคณะกรรมการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 2) การกำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 3) การส่งเสริมให้ครูออกแบบการวัดผลและประเมินผลในแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย 4) การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 5) การพัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผลเพื่อสนองตอบผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 6) การควบคุม กำกับ ดูแล ติดตามการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 7) การเทียบโอนผลการเรียน ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการอื่นให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

ความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน) ประกอบด้วย 1) การรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนต่อผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

โอกาส คือ นโยบายทางการศึกษาเปิดกว้างในการเปิดโอกาสในการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ภาวะคุกคาม คือ สภาพสังคมและวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

5) การแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ประกอบด้วย 1) การจัดระบบการดำเนินการแนะแนววิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 2) การประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมกับสถานศึกษาอื่นและเครือข่าย การแนะแนว และ 3) การติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวให้ สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

ความต้องการจำเป็นสูง จุดอ่อน คือ 1) การแนะแนวให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

โอกาส คือ สภาพสังคมและพหุวัฒนธรรมเปิดกว้างให้โรงเรียนดำเนินการแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม

ภาวะคุกคาม คือ ขาดเทคโนโลยีในการช่วยการจัดระบบการดำเนินการแนะแนววิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษา โดยในการเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

6) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ประกอบด้วย 1) การสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา เลือกระบบปัญหาและวิทยาการต่างๆ รวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนด้านวิชาการในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้ปกครองและชุมชน และ 3) การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ความต้องการจำเป็นสูง จุดอ่อน คือ 1) การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนางานวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

โอกาส คือ สังคมและพหุวัฒนธรรมเปิดกว้างให้โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ภาวะคุกคาม คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขาดการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม และสภาพสังคมและวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

3. การสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 62 แนวทางดำเนินการ ดังนี้

กลยุทธ์หลัก 1: การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

กลยุทธ์รอง 1.1: การสนับสนุนให้ครูบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้
โดยการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการสร้างองค์ความรู้

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักแก่ครูด้านการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษา
2. ส่งเสริมการให้ความรู้และอบรมเชิงปฏิบัติการการสอนแบบการบูรณาการและการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษา
3. ส่งเสริมความร่วมมือในการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการสร้างองค์ความรู้
4. ส่งเสริมการนำสื่อและเทคโนโลยีมาจัดกระบวนการสร้างองค์ความรู้ การเรียนรู้การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษา
5. ส่งเสริมการกำกับ ดูแล ติดตาม และนิเทศการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการสร้างองค์ความรู้

กลยุทธ์รอง 1.2: การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการประเมินนักเรียนเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน
2. ส่งเสริมการสร้างหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน
3. ส่งเสริมการจัดเนื้อหา กระบวนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และวัดผล ประเมินผลให้เหมาะสมกับความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน
4. พัฒนากระบวนการสอนซ่อมเสริมให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน
5. ส่งเสริมการจัดการและจัดสรรสื่อและเทคโนโลยีให้เหมาะสม เพียงพอกับความต้องการของครูและนักเรียนจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
6. ส่งเสริมการให้ความรู้แก่ครูด้านการประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
7. พัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีแก่นักเรียนในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

กลยุทธ์รอง 1.3: การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการลดอคติ สร้างความเสมอภาค ความเท่าเทียม การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และการปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักในการเรียนและการดำรงชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
2. ส่งเสริมการให้ความรู้แก่ครูในการสอดแทรก บูรณาการทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม
3. ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน ชั้นเรียน และกลุ่มนักเรียน
4. ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม ทั้งภายในโรงเรียน และชุมชนแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

กลยุทธ์หลัก 2: การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

กลยุทธ์รอง 2.1: การบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามขอบเขตของศาสนา ฐานะทางสังคม ความสนใจ ความถนัด ความสามารถพิเศษของนักเรียน และวัฒนธรรมประเพณี

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
2. ส่งเสริมการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านหลักสูตรสถานศึกษาจากนักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน
3. ส่งเสริมการจัดหลักสูตรสถานศึกษาและกิจกรรมพัฒนานักเรียนตามความสนใจ ความถนัด ความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน และสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
4. ส่งเสริมการกำกับ ดูแล ติดตาม และนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

กลยุทธ์รอง 2.2: การพัฒนาหลักสูตรด้านวิชาชีพให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการจัดระบบข้อมูลวิชาชีพพื้นฐาน วิชาชีพท้องถิ่น วิทยาการท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้วิชาชีพเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้ความรู้ด้านวิชาชีพแก่นักเรียนและชุมชน
2. ส่งเสริมการให้ความรู้วิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
3. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการส่งเสริมหลักสูตรวิชาชีพที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม โดยเชิญวิทยากรท้องถิ่นด้านหลักสูตรวิชาชีพในท้องถิ่นมาให้ความรู้
4. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมและนำเสนอหลักสูตรวิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพท้องถิ่น
5. ส่งเสริมการขยายผลความรู้ด้านวิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพท้องถิ่นแก่ผู้ปกครองและชุมชน โดยการให้ความรู้ในโรงเรียนและจัดกิจกรรมในชุมชน

กลยุทธ์หลัก 3: การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

กลยุทธ์รอง 3.1: การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์ และชุมชน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชนของผู้ปกครองและชุมชน
2. ส่งเสริมผู้ปกครองและชุมชนเป็นวิทยากรให้ความรู้ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชน และเปิดโอกาสให้จัดการเรียนรู้ที่แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
3. ส่งเสริมหน่วยงานภายนอกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วม
4. ส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วม

กลยุทธ์รอง 3.2: การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมให้แก่นักเรียน

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมที่ดีงาม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมแก่นักเรียน
2. ส่งเสริมการจัดกระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมของนักเรียนในกิจกรรมของโรงเรียน ชั้นเรียน และกลุ่มนักเรียน
3. ส่งเสริมการเชิญวิทยากรด้านคุณธรรม จริยธรรม และผู้นำศาสนาอบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน
4. พัฒนาระบบการดูแลนักเรียนและพัฒนากระบวนการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมแก่นักเรียน

กลยุทธ์รอง 3.3: การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ประกอบการ และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมศึกษา

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการสร้างตระหนักรู้และให้ความรู้แก่นักเรียนในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมศึกษาแก่ผู้ประกอบการและชุมชน
2. ส่งเสริมการเชิญผู้ประกอบการและชุมชนเป็นวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและพหุวัฒนธรรมศึกษา
3. พัฒนาการจัดระบบภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ประกอบการ และชุมชนในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมศึกษา
4. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและพหุวัฒนธรรมศึกษา

กลยุทธ์รอง 3.4: การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดกิจกรรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมให้แก่ นักเรียนหรือประชาชนที่สนใจ

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการสร้างตระหนักรู้ เห็นคุณค่า รัก และหวงแหนภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักเรียน
2. ส่งเสริมการสร้างหลักสูตรวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัดของนักเรียน และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
3. ส่งเสริมวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้และจัดกิจกรรมด้านวิชาชีพท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมแก่นักเรียน
4. ส่งเสริมการอบรมให้ความรู้การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมด้านวิชาชีพแก่ครู
5. ส่งเสริมนักเรียนและวิทยากรท้องถิ่นขยายผลความรู้วิชาชีพท้องถิ่นแก่ชุมชนและนำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวิชาชีพในโรงเรียน
6. ส่งเสริมการกำกับ ดูแล ติดตาม และพัฒนาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมด้านวิชาชีพในสังคมพหุวัฒนธรรม

กลยุทธ์หลัก 4: การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ในสังคมพหุวัฒนธรรม

กลยุทธ์รอง 4.1: การรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนต่อผู้ปกครองอย่าง
ต่อเนื่อง

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักด้านการเห็นความสำคัญของการศึกษาแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
2. ส่งเสริมผู้ปกครองดูแลการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด และสนับสนุนนักเรียนในการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ
3. ส่งเสริมการชี้แจงระเบียบการวัดผลและประเมินผลแก่นักเรียนและผู้ปกครองอย่างชัดเจน
4. ส่งเสริมการสร้างกระบวนการติดต่อประสานงานระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมการสอบถามข้อสงสัย เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
6. ส่งเสริมการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ แก่ครูและการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

กลยุทธ์หลัก 5: การแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม

กลยุทธ์รอง 5.1: การแนะแนวให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักด้านการแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม
แก่ครู
2. ส่งเสริมการให้ความรู้แก่ครูด้านการแนะแนวโดยครูแนะแนวหรือ
วิทยากรด้านการแนะแนว
3. ส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ไว้วางใจของโรงเรียนและครูกับ
นักเรียนและผู้ปกครอง

4. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักแก่นักเรียนให้มีความมุ่งมั่น ตั้งใจเรียน รับผิดชอบ พัฒนาตนเอง และมีทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม
5. ส่งเสริมครูที่ปรึกษากำกับ ดูแล ติดตามพฤติกรรมและการเรียนของ นักเรียน โดยการประสานข้อมูลกับผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ
6. พัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแจ้งข้อมูล การดูแลนักเรียนแก่ผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพ
7. ส่งเสริมความร่วมมือด้านการแนะแนวกับฝ่ายต่างๆ ทั้งหน่วยงานภายใน และหน่วยงานภายนอกในงานด้านการแนะแนว

กลยุทธ์หลัก 6: การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

กลยุทธ์รอง 6.1: การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนางานวิชาการและพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

แนวทางดำเนินการ

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักด้านการเห็นความสำคัญของการศึกษา ทางวิชาการ วิชาชีพ และความร่วมมือทางการศึกษาแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนกับผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย
3. ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อสะท้อนสภาพและ ปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
4. พัฒนาการอบรมและกิจกรรมให้ความรู้ทางวิชาการและการจัดการศึกษา แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคม พหุวัฒนธรรม
5. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองทั้งในระดับกลุ่มนักเรียน ชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชนในการขยายผลความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพที่สอดคล้องกับบริบทสังคม พหุวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานทางการศึกษา ทั้งภายในสถานศึกษาและชุมชน

**ส่วนที่ 2 ผลการประเมินความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาใน
สังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาใน
สังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความถูกต้องและ
ครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

เพื่อให้การอภิปรายผลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงนำเสนอ
การอภิปรายผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การสังเคราะห์คุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การสังเคราะห์คุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ
1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 3) ทักษะในสังคม
พหุวัฒนธรรม

โดยพบว่า การจัดการเรียนการสอนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น นักเรียน
จำเป็นต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
และนักเรียนจำเป็นต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อพัฒนา
คุณลักษณะของนักเรียนและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข
สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกรินทร์ สังข์ทอง (2551) ที่พบว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษาใน
สังคมพหุวัฒนธรรมมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ เข้าใจ ยอมรับ และเคารพความแตกต่าง
หลากหลายทางวัฒนธรรม ตลอดจนประสบความสำเร็จทางการเรียนและสามารถเข้าสู่สังคมได้
อย่างมีความสุข

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าการจัดการศึกษาในสังคม พหุวัฒนธรรมจำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้อง วุทธิศักดิ์ โภชนกุล (2556) ที่กล่าวว่า เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรม คือการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของนักเรียนจากวัฒนธรรมที่หลากหลายที่มีความเท่าเทียมกันให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา และการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มาจากกลุ่มที่หลากหลาย

2. การศึกษาความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการ บริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของ การบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ โดยผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการ 6 งาน ที่ประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ซึ่งสามารถแสดงตามลำดับ ดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ 1) การส่งเสริมให้ครูเตรียมสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบท สังคมพหุวัฒนธรรม 2) การสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กันระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 3) การสอนซ่อมเสริมด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับความ หลากหลายของนักเรียนในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 4) การนิเทศการจัดการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เนื่องจากนักเรียนใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความแตกต่างหลากหลายด้านความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียน ต้องได้รับการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ นิธิบราฮิม นิ นิเคาะห์ (2555) ที่กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนทุกวิชาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงต้องการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน การสอนซ่อมเสริมเป็นการจัดการเรียนการสอนลักษณะหนึ่ง ซึ่งตอบสนองความแตกต่างระหว่าง บุคคลของนักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน) ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย

3 ประเด็น คือ 1) การสนับสนุนให้ครูบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการสร้างองค์ความรู้

2) การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 3) การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการลอคคิ สร้างความเสมอภาค ความเท่าเทียม การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และการปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ครูขาดความตระหนักด้านพหุวัฒนธรรม และขาดทักษะการบูรณาการสาระการเรียนรู้และเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษา ทั้งยังขาดการมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมถึงขาดการส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย สอดคล้องกับ ทิฆัมพร สมพงษ์ (2559) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องมีการบูรณาการการเรียนรู้ มีการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษากับหลักสูตรท้องถิ่น จัดกิจกรรมในบทเรียนอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกัน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมและมุ่งเน้นผู้เรียนที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และฐานะทางสังคมให้มีความเท่าเทียมและเสมอภาค

โอกาส ที่ผลการวิจัยพบว่า สื่อและเทคโนโลยีมีความหลากหลายในการจัดการเรียนการสอนในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากในปัจจุบันสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนมีอย่างมากมายหลากหลาย ซึ่งครู นักเรียน และผู้ปกครองสามารถประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีให้สอดคล้องเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนได้ เพื่อใช้สื่อและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ยังได้รับการส่งเสริมการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหน่วยงานทางการศึกษาดูด้วยกัน สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ที่กล่าวว่า การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาที่ชัดเจน โดยส่งเสริมการนำสื่อและเทคโนโลยีมาช่วยจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกระดับการศึกษา พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่สถานศึกษา และส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ภาวะคุกคาม ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับ Wu และ Campbell (1994) ที่กล่าวว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการจัดการศึกษาในด้านการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ เนื่องจากความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของผู้คน

ส่วนใหญ่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังไม่มีความมั่นคงเพียงพอ ผู้ปกครองจึงขาดการดูแลติดตาม และการสนับสนุนการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลินี วงษ์เส็ง (2546) ที่พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย รายได้ของครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีอำนาจในการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย 7 ประเด็น คือ 1) การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 2) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 4) การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษา 5) การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการการใช้หลักสูตร ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 6) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 7) การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตอบสนองบริบทของสังคมและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน การใช้หลักสูตรสถานศึกษา การประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้หลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2554) ที่กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาและการเรียนการสอนที่เหมาะสมควรมีการบูรณาการให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน ความหลากหลายทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และท้องถิ่น โดยบูรณาการวิชาสามัญ ศาสนา และวิชาชีพในสัดส่วนที่เหมาะสม และการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามขอบเขตของศาสนา ฐานะทางสังคม ความสามารถพิเศษของผู้เรียน และวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อให้ส่งผลถึงความเท่าเทียมกันทางการศึกษาของผู้เรียน

ความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน) ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย

2 ประเด็น คือ 1) การบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามขอบเขตของศาสนา ฐานะทางสังคม ความสนใจ ความถนัด ความสามารถพิเศษของนักเรียนและวัฒนธรรมประเพณี และ 2) การพัฒนาหลักสูตรด้านวิชาชีพให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังขาดการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนไม่ยอมรับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับ ทิฆัมพร สมพงษ์ (2559) ที่กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา และการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมควรมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามขอบเขตของศาสนา ฐานะทางสังคม ความสามารถพิเศษของผู้เรียน และวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อให้ส่งผลถึงความเท่าเทียมกันทางการศึกษาของผู้เรียนด้วยการเร่งปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาศาสนาให้สอดคล้องกับการเรียนวิชาศาสนาใน โรงเรียนของรัฐ และให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนได้

โอกาส ที่ผลการวิจัยพบว่า นโยบายทางการศึกษาเปิดกว้างในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากนโยบายทางการศึกษาเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณและวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้บริหารและครูในการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับ อัมมาร สยามวาลา (2549) ที่กล่าวว่า ภาครัฐและเอกชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่บูรณาการการศึกษาในด้านสามัญและอิสลามศึกษาในทุกระดับชั้นทั้งในกรณี โรงเรียนของรัฐและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา โดยที่รัฐบาลอาจต้องสนับสนุนเงินทุนอย่างเพียงพอและต่อเนื่องเพื่อให้การศึกษาแบบบูรณาการนี้เป็นรูปธรรมและสัมฤทธิ์ผลขึ้นมาได้

ภาวะคุกคาม ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพสังคมและวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมนั้นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย มีการเผยแพร่และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาแก่ผู้ปกครองและชุมชนเพื่อให้เกิดการยอมรับและร่วมมือในการดำเนินงานหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับ อัมมาร สยามวาลา (2549) ที่กล่าวว่า การบูรณาการการศึกษาวิชาสามัญและอิสลามศึกษานั้นอาจมีปัญหาในเรื่องการไม่ยอมรับในคุณภาพและมาตรฐานจากชุมชนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งการดำเนินงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการต้องให้ผู้นำทางการศึกษาและศาสนาของชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ 1) การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความสนใจ ความถนัดของนักเรียน และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 2) การส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความสนใจ ความถนัดของนักเรียน และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 3) การนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูในการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษา เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพนั้น ต้องส่งเสริมการวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างหลากหลายของนักเรียนและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม มีการดูแล ติดตาม และนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ จิฆัมพร สมพงษ์ (2559) ที่กล่าวว่า ครูต้องบูรณาการการเรียนรู้สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน มีการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษากับหลักสูตรท้องถิ่น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกัน ในการได้รับการศึกษาและโอกาสในการประสบความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียนที่มาจากหลายวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะทางสังคม โดยใช้วิธีการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสามจังหวัดจึงมุ่งเน้นการมีความรู้ความสามารถ

ความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน) ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย

4 ประเด็น คือ 1) การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 2) การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมให้แก่ นักเรียน 3) การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องมือผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมศึกษา และ 4) การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดกิจกรรมด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมให้แก่ นักเรียนหรือประชาชนที่สนใจ เนื่องจากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังขาดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งต้องนำภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกรินทร์ สังข์ทอง (2551) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนและสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการทางการศึกษาและการจัดเครือข่ายกับสถานศึกษาอื่นในลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา

โอกาส ที่ผลการวิจัยพบว่า นโยบายทางการศึกษาเปิดกว้างในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากผู้บริหารและครูสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมและความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน โดยมีนักเรียนเป็นสำคัญและเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องได้รับความร่วมมือจากครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ความเห็น ดูแล และติดตามการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาไว้ว่า “ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” มาตรา 24 ว่าด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ กล่าวถึงการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมว่า “ต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ภาวะคุกคาม ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย 2 ประเด็น คือ

- 1) สภาพเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม และ
- 2) สื่อและเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากครู นักเรียน และผู้ปกครองยังขาดทักษะการประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนรู้ในสังคมแห่งสื่อและเทคโนโลยีและในสังคมพหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ที่กล่าวว่า ความจำเป็นของการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ถือเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552-2559) ที่แสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามีปัญหาด้านการดำเนินการ เนื่องจากขาดการพัฒนาเนื้อหาผ่านสื่อที่มีคุณภาพ รวมทั้งการเรียนการสอนและการพัฒนาครูและนักเรียนนำความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเองน้อย สถานศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ไม่เพียงพอและล้าสมัย

4) การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคม

พหุวัฒนธรรม

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย 6 ประเด็น

- คือ 1) การจัดตั้งคณะกรรมการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 2) การกำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้อง

กับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 3) การส่งเสริมให้ครูออกแบบการวัดผลและประเมินผลในแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย 4) การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 5) การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลเพื่อสนองตอบผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 6) การควบคุม กำกับ ดูแล ติดตามการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 7) การเทียบโอนผลการเรียน ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการอื่นให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนที่มีคุณภาพนั้นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูเป็นเบื้องต้น สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) ที่กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลว่า คือการส่งเสริมครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งการจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความหลากหลาย ดังนั้นการเทียบโอนผลการเรียนในระบบการศึกษาจึงเป็นการส่งเสริมการศึกษาแก่นักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อีกทางหนึ่ง สอดคล้องกับ อับดุลสุโก ดินอะ (2551) และ จิรัชมิตร สมพงษ์ (2559) ที่กล่าวว่า การประเมินผลในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการออกแบบการเรียนรู้และหลักสูตรใหม่ที่เชื่อมโยงและถ่ายโอนกันได้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัชฌาศัย มีการเทียบโอนระหว่างการศึกษารูปแบบเดียวกันและต่างรูปแบบ ทั้งในศาสนา ปอเนาะ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม การศึกษาพระพุทธศาสนาเข้ากับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน) ที่ผลการวิจัยพบว่า การรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนต่อผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการให้ผู้ปกครองทราบถึงพฤติกรรมและความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนเพื่อดำเนินการดูแลนักเรียนให้สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน สอดคล้องกับ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร (ม.ป.ป.) ที่กล่าวถึง ประโยชน์ของการรายงานผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนต่อผู้ปกครองว่า ผู้ปกครองทราบถึงพัฒนาการหรือความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนเป็นระยะๆ ดังนั้นจึงต้องให้ผู้ปกครองของนักเรียนทราบด้วย เพื่อให้ผู้ปกครองจะได้ใช้เป็นพื้นฐานการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อไป

โอกาส ที่ผลการวิจัยพบว่า นโยบายทางการศึกษาเปิดกว้างในการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากนโยบายทางการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดเปิดโอกาสและสนับสนุนด้านงบประมาณและวิทยากรให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้องเหมาะสมกับความแตกต่างหลากหลายของนักเรียนและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

(2553) ที่กล่าวว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มอบหมายให้สถานศึกษา จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา และครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้การประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน อย่างต่อเนื่องไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และ แนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

ภาวะคุกคาม ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพสังคมและวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อ การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจาก สภาพสังคมพหุวัฒนธรรม นักเรียนและผู้ปกครองยังไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนของนักเรียน อย่างเพียงพอ และยังขาดการติดต่อประสานข้อมูลการเรียนของนักเรียนระหว่างครูและผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง พ้ารุ่งแสง (2551) ที่พบว่า ประชาชนในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ให้ความสำคัญกับการศึกษาของบุตรหลานน้อย เพราะเห็นว่าการศึกษาไม่สอดคล้องกับ วิถีชีวิต ปรัชญา และศาสนา นอกจากนี้พบว่ามีปัญหาการออกกลางคันสูงและอัตราการเรียนต่อทั้ง ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ผลที่ตามมาคือ พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่ประชาชนได้รับการศึกษาในระดับต่ำสุดเมื่อเทียบกับ การได้รับการศึกษาในระบบของประชาชนในท้องถิ่นอื่น

5) การแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ 1) การจัดระบบการดำเนินการแนะแนววิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 2) การประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมกับสถานศึกษาอื่น และเครือข่ายการแนะแนว และ 3) การติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการ แนะแนวให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากการแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม มีความจำเป็นและมีความสำคัญ ซึ่งการแนะแนวต้องดำเนินการ โดยผู้มีความรู้และได้รับความเชื่อใจ จากนักเรียน สอดคล้องกับข้อมูลของนักเรียนและการติดตามผลการแนะแนว เพื่อพัฒนาให้เกิด ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พนม ลีมาอริย์ (2548) ที่กล่าวว่า การแนะแนวมีบทบาทในการศึกษา ระดับมัธยมศึกษามากยิ่งขึ้น เนื่องจากการแนะแนวมีจุดมุ่งหมายและหลักการที่สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ การเน้นให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาในทุกด้าน ทั้งทางด้าน ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อช่วยให้สามารถ ปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมุ่งสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

ซึ่งกิจกรรมแนะแนวที่จัดขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องครอบคลุมการแนะแนว ทั้ง 3 ด้าน คือ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวบุคลิกภาพและการปรับตัว

ความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน) ที่ผลการวิจัยพบว่า การแนะแนวให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา เนื่องจากครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะการแนะแนว จึงทำให้การแนะแนวของโรงเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรมยังไม่เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรศุกกุล (2555) ที่กล่าวว่า ครูส่วนใหญ่ไม่เคยเรียนวิชาแนะแนว จึงไม่มีใครอยากจะทำแนะแนวเด็ก งานแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนต้องทำเป็นองค์รวมและครูทุกคนควรทำความเข้าใจถึงบทบาทของครูแนะแนว ครูต้องรู้จักการแนะแนวเด็ก หากผู้บริหารและครูยังไม่เข้าใจครูแนะแนวก็ต้องอบรมให้ความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทของครูแนะแนวในโรงเรียน เพราะงานแนะแนวคือหัวใจในการช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แก้ไข สนับสนุนให้เด็กใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้องทุกทาง

โอกาส ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพสังคมและพหุวัฒนธรรมเปิดกว้างให้โรงเรียนดำเนินการแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากสภาพสังคม ชุมชน และผู้ปกครองที่ขาดแนวทางในการดูแลนักเรียน การศึกษา และการประกอบอาชีพ ให้การยอมรับการแนะแนวให้คำปรึกษาและให้ความร่วมมือด้านการแนะแนว ทั้งการแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวบุคลิกภาพและการปรับตัว สอดคล้องกับ เฉลิมพล เป็นจันทร์ (2559) ที่กล่าวว่า งานแนะแนวมีความจำเป็นอย่างยิ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพราะเป็นตัวเชื่อมภาคให้เยาวชนในพื้นที่และสามารถชี้ช่องทางสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนที่ยากจนและขาดโอกาสได้

ภาวะคุกคาม ที่ผลการวิจัยพบว่า การขาดเทคโนโลยีในการช่วยการจัดระบบการดำเนินการแนะแนววิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษาโดยในการเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากการแนะแนวในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดการเก็บบันทึกข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนและการใช้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนอย่างเป็นระบบให้เกิดประโยชน์สูงสุดในงานแนะแนว ซึ่งความสำคัญของสื่อและเทคโนโลยีในการแนะแนวคือการบันทึกข้อมูลพื้นฐานนักเรียนและการนำข้อมูลพื้นฐานไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในงานแนะแนว สอดคล้องกับ ปราณี ตันติตระกูล (2557) ที่กล่าวว่า งานบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ เกี่ยวข้องกับการรวบรวม จัดเก็บ บันทึกข้อมูล การสรุปผล และการรายงานผลข้อมูล ดังนั้นการใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบันเป็นประโยชน์และมีความสะดวกอย่างยิ่งในงานบริการแนะแนว ดังนั้นโรงเรียนควรมีเครื่องมือและคอมพิวเตอร์ รวมทั้ง โปรแกรมการใช้งานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัยและใช้งานเทคโนโลยีเหล่านี้จะต้องมีความรู้และได้รับการฝึกอบรมจนสามารถใช้งานได้เป็นอย่างดี

6) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์

หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ความต้องการจำเป็นต่ำ (จุดแข็ง) ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ 1) การสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา เลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ รวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนด้านวิชาการในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้ปกครองและชุมชน และ 3) การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เนื่องจากการส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการและการสร้างความร่วมมือของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรมเป็นการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแก่นักเรียนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเชิญวิทยากรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สอดคล้องกับ อามัดไญนุดดาโอะ (2551) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมกับเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรศาสนา และภาคเอกชน เพื่อความร่วมมือและระดมสรรพกำลังในการจัดการศึกษา โดยทั่วไปการจัดการศึกษาต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะมาเป็นผู้รับบริการทางการศึกษาและเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนการสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญา และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมีการพัฒนานโยบายและกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม มีการจัดกิจกรรมร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และการจัดเครือข่ายกับโรงเรียนหรือสถานศึกษาอื่นในลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา

ความต้องการจำเป็นสูง (จุดอ่อน) ที่ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนางานวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เนื่องจากความรู้พื้นฐานและความตระหนักในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้ปกครองและชุมชนไม่เพียงพอ ทำให้การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนไม่เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ นันทพล วิทยานนท์ (2555) ที่กล่าวว่า ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยากรเพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น

โอกาส ที่ผลการวิจัยพบว่า สังคมและพหุวัฒนธรรมเปิดกว้างให้โรงเรียน ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากการสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนทั้งทางด้าน วิชาการ วิชาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต สอดคล้องกับ อามัดไญนี คาโอะ (2551) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษา ต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของเครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น องค์กรศาสนา และ ภาคเอกชน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะมาเป็นผู้รับบริการทางการศึกษาและเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการ พัฒนาโรงเรียน การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ ชุมชน ภูมิปัญญา และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ พัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนพัฒนานโยบายและกำหนด แนวทางการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และการจัดเครือข่ายกับ สถานศึกษาอื่นในลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา

ภาวะคุกคาม ที่ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย 2 ประเด็น คือ 1) สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาขาดการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม และ 2) สภาพสังคมและวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อการศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคม พหุวัฒนธรรม เนื่องจากการจัดกิจกรรมให้ความรู้ทางวิชาการที่หน่วยงานทางการศึกษาของรัฐจัด ให้แก่ชุมชนนั้นยังขาดความเชื่อมั่นจากชุมชน ทำให้กิจกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการ แก่ชุมชนจึงไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้งยังขาดความร่วมมือจากชุมชนในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และวิชาชีพ สอดคล้องกับ เสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์ (2551) ที่กล่าวว่า ความไม่เข้าใจตรงกันระหว่าง ภาครัฐกับชุมชน ทำให้การส่งเสริมและสนับสนุนทางการศึกษาแก่ชุมชน ไม่อยู่บนพื้นฐานของ ความไว้วางใจกัน บางครั้งชุมชนและท้องถิ่นแปลความเจตนาารมณ์ของรัฐไม่ตรงกับสภาพและ มองว่าการดำเนินการของรัฐมักมีวาระซ่อนเร้น

3. การสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรายละเอียด ดังนี้

กลยุทธ์หลัก 1: การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม
ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง คือ

กลยุทธ์รอง 1.1: การสนับสนุนให้ครูบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้
โดยการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ประกอบด้วย 5 แนวทางดำเนินการ คือ

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักแก่ครูด้านการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษา
2. ส่งเสริมการให้ความรู้และอบรมเชิงปฏิบัติการการสอนแบบการบูรณาการและการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษา
3. ส่งเสริมความร่วมมือในการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการสร้างองค์ความรู้
4. ส่งเสริมการนำสื่อและเทคโนโลยีมาจัดกระบวนการสร้างองค์ความรู้ การเรียนรู้การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษา
5. ส่งเสริมการกำกับ ดูแล ติดตาม และนิเทศการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการสร้างองค์ความรู้

ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเป็นการสอนแบบองค์รวมที่มีความสำคัญมากในสังคมพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องสร้างให้ครูเกิดความตระหนักและร่วมมือกันในการสอนบูรณาการสาระการเรียนรู้และเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษา และต้องมีการนิเทศติดตามผลเพื่อให้การสอนบูรณาการเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Banks (2001) และ Banks (2002) ที่กล่าวว่า การบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาคือการนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของกลุ่มต่างๆ มาสอดแทรกและบูรณาการเนื้อหาเดิมที่กำลังสอน โดยครูนำข้อมูลสารสนเทศจากกลุ่มวัฒนธรรมของนักเรียนในห้องเรียน โรงเรียนหรือชุมชนมา

ยกตัวอย่างและอภิปรายร่วมกัน ดังนั้นสถานศึกษาและครูจะต้องกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนมี
โอกาสค้นคว้าจากการฟัง พูด อ่าน เขียน และแลกเปลี่ยนอภิปรายความเห็นเพื่อให้นักเรียนพัฒนา
ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และตัดสินใจ

นอกจากนี้การสอนบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมควรจัดการเรียนการสอน
ที่สร้างองค์ความรู้ด้านทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมแก่นักเรียนและสอดคล้องกับทักษะในสังคม
พหุวัฒนธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับ นันทพล วิทยานนท์ (2555)
ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นการจัดการศึกษาแบบองค์รวม
คือการจัดกิจกรรมพร้อมกับการบูรณาการเนื้อหา กระบวนการสร้างองค์ความรู้ การลดอคติ
การสอนที่ยึดหลักคุณธรรม และการปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน อีกทั้งให้
ความสำคัญกับความเสมอภาค เท่าเทียม ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง
มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

**กลยุทธ์รอง 1.2: การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของ
นักเรียนและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 7 แนวทางดำเนินการ คือ**

1. ส่งเสริมการประเมินนักเรียนเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจ
ความสามารถ ความถนัด และความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน
2. ส่งเสริมการสร้างหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความสนใจ
ความสามารถ ความถนัด และความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน
3. ส่งเสริมการจัดเนื้อหา กระบวนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และวัดผล
ประเมินผลให้เหมาะสมกับความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน
4. พัฒนากระบวนการสอนซ่อมเสริมให้เหมาะสมกับความสามารถของ
นักเรียน
5. ส่งเสริมการจัดหาและจัดสรรสื่อและเทคโนโลยีให้เหมาะสม เพียงพอกับ
ความต้องการของครูและนักเรียนจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
6. ส่งเสริมการให้ความรู้แก่ครูด้านการประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการ
จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
7. พัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีแก่นักเรียนในการจัดการ
เรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

ทั้งนี้เนื่องจากการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับความแตกต่างหลากหลายของนักเรียนและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นสำคัญและเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ได้กำหนดมาตรฐานด้านการเรียนการสอน คือ มีความรู้ความเข้าใจ เป้าหมายการจัดการศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสามารถใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนรู้อุ้ และมีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุ้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน

กลยุทธ์รอง 1.3: การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการลอคคคิ สร้างความเสมอภาค ความเท่าเทียม การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และการปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน ประกอบด้วย 4 แนวทางดำเนินการ คือ

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักในการเรียนและการดำรงชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
2. ส่งเสริมการให้ความรู้แก่ครูในการสอดแทรก บูรณาการทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม
3. ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน ชั้นเรียน และกลุ่มนักเรียน
4. ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม ทั้งภายในโรงเรียน และชุมชนแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างให้นักเรียนอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างมีความสุขและสนใจในความเป็นท้องถิ่นซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญกับสังคมพหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 7 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมว่า ในกระบวนการเรียนรู้อุ้จะต้องปลูกฝังจิตสำนึก เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) สอดคล้องกับ Banks (2001) และ Banks (2002) ที่กล่าวว่า ครูปลูกฝังให้นักเรียนรับรู้ถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม การปรับเปลี่ยนหลักสูตรและการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วม รวมทั้งการปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียนให้เกิดความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และสอดคล้องกับ สุธีรัช ชูชื่น (2555) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาแบบองค์รวมที่จัดกิจกรรมพร้อมกันทั้งการบูรณาการเนื้อหา กระบวนการสร้างองค์ความรู้ การลดอคติ การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม และการปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน ให้ความสำคัญกับความเสมอภาค เท่าเทียม ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย

กลยุทธ์หลัก 2: การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม
ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง คือ

กลยุทธ์รอง 2.1: การบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามขอบเขตของศาสนา ฐานะทางสังคม ความสนใจ ความถนัด ความสามารถพิเศษของนักเรียน และวัฒนธรรมประเพณี
ประกอบด้วย 4 แนวทางดำเนินการ คือ

1. ส่งเสริมการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
2. ส่งเสริมการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านหลักสูตรสถานศึกษาจากนักเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน
3. ส่งเสริมการจัดหลักสูตรสถานศึกษาและกิจกรรมพัฒนานักเรียนตามความสนใจ ความถนัด ความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน และสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
4. ส่งเสริมการกำกับ ดูแล ติดตาม และนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการผสมผสานระหว่างหลักสูตรแกนกลางกับบริบทท้องถิ่น ดังนั้นหลักสูตรสถานศึกษาจึงสอดคล้องและตอบสนองความแตกต่างหลากหลายของนักเรียนและบริบทของท้องถิ่น โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับ เอกกรินทร์ สังข์ทอง (2551), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553), เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2554) และ กระทรวงศึกษาธิการ (2556)

ที่กล่าวเช่นเดียวกันว่า ในการจัดการเรียนการสอนตามบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามขอบเขตของศาสนา ฐานะทางสังคม ความสามารถพิเศษของผู้เรียน และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อให้ส่งผลถึงความเท่าเทียมกันทางการศึกษาของนักเรียนทุกคน โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนและเตรียมผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมุ่งมั่นบนพื้นฐานของความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดเชิงวิพากษ์ เข้าใจ ยอมรับ และเคารพความแตกต่างกันทั้งด้านเชื้อชาติ สัญชาติ สถานะทางสังคม ความสามารถ และบทบาททางเพศ ตลอดจนประสบความสำเร็จทางการเรียนและเข้าสู่สังคมได้อย่างมีความสุข โดยไม่แบ่งแยกชนชั้นและวรรณะ

กลยุทธ์รอง 2.2: การพัฒนาหลักสูตรด้านวิชาชีพให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 แนวทางดำเนินการ คือ

1. ส่งเสริมการจัดระบบข้อมูลวิชาชีพพื้นฐาน วิชาชีพท้องถิ่น วิทยาการท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้วิชาชีพเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้ความรู้ด้านวิชาชีพแก่นักเรียนและชุมชน
2. ส่งเสริมการให้ความรู้วิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
3. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการส่งเสริมหลักสูตรวิชาชีพที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม โดยเชิญวิทยากรท้องถิ่นด้านหลักสูตรวิชาชีพในท้องถิ่นมาให้ความรู้
4. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมและนำเสนอหลักสูตรวิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพท้องถิ่น
5. ส่งเสริมการขยายผลความรู้ด้านวิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพท้องถิ่นแก่ผู้ประกอบการและชุมชน โดยการให้ความรู้ในโรงเรียนและจัดกิจกรรมในชุมชน

ทั้งนี้เนื่องจากทักษะวิชาชีพมีความสำคัญในการสร้างความมั่นคงให้แก่ นักเรียนและครอบครัว และการส่งเสริมวิชาชีพที่มีความสำคัญในชุมชนให้ได้รับการยอมรับและสืบทอดต่อไป สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษากำหนดให้มีการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามศักยภาพ โดยให้ความรู้ในเรื่องตนเอง สามารถจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนา

ผู้เรียน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ โดยมีความรู้ในเรื่องอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ดังนั้นการบูรณาการหลักสูตรวิชาชีพสำหรับสังคมพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สถานศึกษาต้องส่งเสริมหลักสูตรวิชาชีพให้สอดคล้องกับความแตกต่างหลากหลายของนักเรียน ความต้องการของนักเรียน และบริบทสังคม สอดคล้องกับ นันทพล วิทยานนท์ (2555) และ ทิฆัมพร สมพงษ์ (2559) ที่กล่าวเช่นเดียวกันว่า แนวทางการจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้คือ การปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่น มีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาสามัญ วิชาชีพ และศาสนา มีการเรียนรู้แบบบูรณาการให้สามารถเทียบโอนทั้งการศึกษารูปแบบเดียวกันและต่างรูปแบบ มีการบูรณาการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรอิสลามศึกษา หลักสูตรพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรด้านวิชาชีพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนนำไปประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา และเสนอแนวนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อสันติสุข

กลยุทธ์หลัก 3: การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง คือ

กลยุทธ์รอง 3.1: การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์ และชุมชน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 แนวทางดำเนินการ คือ

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชนของผู้ปกครองและชุมชน
  2. ส่งเสริมผู้ปกครองและชุมชนเป็นวิทยากรให้ความรู้ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชน และเปิดโอกาสให้จัดการเรียนรู้ที่แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
  3. ส่งเสริมหน่วยงานภายนอกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วม
  4. ส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมเข้ามามีส่วนร่วม
- เนื่องจากการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชน ซึ่งจะสร้างความตระหนักและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน โดยการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ในด้านต่างๆ แก่นักเรียน สอดคล้อง

กับ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2549) ที่กล่าวว่า การให้ความสำคัญด้านการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา โดยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ประเมินผลภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ. 2549 - 2553) คือ สถานศึกษาต้องส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนา การศึกษา และสถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการ พัฒนาการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาระบบการเรียนรู้ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องมีการวาง แผนการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียน ร่วมจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนและเป็นการสืบสานภูมิปัญญาของท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชนและ สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ (นันทพล วิทยานนท์, 2555)

กลยุทธ์รอง 3.2: การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมให้แก่นักเรียน ประกอบด้วย 5 แนวทางดำเนินการ คือ

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมแก่นักเรียน
2. ส่งเสริมการจัดกระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมของนักเรียนในกิจกรรมของ โรงเรียน ชั้นเรียน และกลุ่มนักเรียน
3. ส่งเสริมการเชิญวิทยากรด้านคุณธรรม จริยธรรม และผู้นำศาสนาอบรม ให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน
4. พัฒนาระบบการดูแลนักเรียนและพัฒนากระบวนการแนะแนวให้มี ประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมแก่นักเรียน

เนื่องจากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรมเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญ โดยมี เป้าหมายเพื่อปลูกฝังนักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และอาศัยอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างมี ความสุข สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 79 ที่กล่าวว่า

รัฐต้องส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต และสอดคล้องกับ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2549) ที่กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาคือคุณภาพของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและมีคุณภาพดี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีกระบวนการคิด คิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาได้ มีความกระตือรือร้นและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และมีความสุขทางกาย ทางใจ ในการเรียนและการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

กลยุทธ์รอง 3.3: การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ประกอบการ และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมศึกษา ประกอบด้วย 4 แนวทางดำเนินการ คือ

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักและให้ความรู้แก่นักเรียนในการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมศึกษาแก่ผู้ประกอบการและชุมชน
2. ส่งเสริมการเชิญผู้ประกอบการและชุมชนเป็นวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและพหุวัฒนธรรมศึกษา
3. พัฒนาการจัดระบบภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ประกอบการ และชุมชนในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมศึกษา
4. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและพหุวัฒนธรรมศึกษา

เนื่องจากการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาช่วยจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมศึกษาในโรงเรียนจะส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจ เข้าถึง เกิดความรัก และหวงแหน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกกรินทร์ สังข์ทอง (2551) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาในการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนและสถานศึกษา ทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูและนักเรียน การมีส่วนร่วมเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการทางการศึกษามากขึ้น สร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับโรงเรียนและชุมชน และการจัดเครือข่ายกับสถานศึกษาอื่นในลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารสถานศึกษาต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชน มีการพัฒนานโยบายและกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม มีการจัดกิจกรรมร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาโรงเรียน และจัดเครือข่ายกับ สถานศึกษาอื่นในลักษณะโรงเรียนคู่พัฒนา สอดคล้องกับ อามัดไญนี คาโอะ (2551) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรต่างๆ เพื่อความร่วมมือและระดมสรรพกำลังในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งเป็นผู้รับบริการทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน การสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

กลยุทธ์รอง 3.4: การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดกิจกรรมด้านวิชาชีพที่ สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมให้นักเรียนหรือประชาชนที่สนใจ ประกอบด้วย 6 แนวทางดำเนินการ คือ

1. ส่งเสริมการสร้างตระหนักรู้ เห็นคุณค่า รัก และหวงแหนภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักเรียน
2. ส่งเสริมการสร้างหลักสูตรวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัดของนักเรียน และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
3. ส่งเสริมวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้และจัดกิจกรรมด้านวิชาชีพท้องถิ่นที่ สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมแก่นักเรียน
4. ส่งเสริมการอบรมให้ความรู้การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัด กิจกรรมด้านวิชาชีพแก่ครู
5. ส่งเสริมนักเรียนและวิทยากรท้องถิ่นขยายผลความรู้วิชาชีพท้องถิ่นแก่ ชุมชนและนำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวิชาชีพในโรงเรียน
6. ส่งเสริมการกำกับ ดูแล ติดตาม และพัฒนาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการ จัดกิจกรรมด้านวิชาชีพในสังคมพหุวัฒนธรรม

เนื่องจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวิชาชีพที่มีความหลากหลาย สามารถนำมา ขยายผลภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่สังคม สร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้นักเรียน ครอบครัว และ ชุมชนได้ สอดคล้องกับ นันทพล วิทยานนท์ (2555) ที่กล่าวว่า การจัดอบรมและพัฒนาผู้มีความรู้ ประจำท้องถิ่นเพื่อยกระดับไปเป็นวิทยากรด้านภูมิปัญญาของท้องถิ่น และจัดอบรมวิชาชีพให้แก่ นักเรียนหรือประชาชนที่สนใจ ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรด้านวิชาชีพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ นำไปประกอบอาชีพหลังจบการศึกษาได้

กลยุทธ์หลัก 4: การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
ในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์รอง คือ

กลยุทธ์รอง 4.1: การรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนต่อผู้ปกครองอย่าง
ต่อเนื่อง ประกอบด้วย 6 แนวทางดำเนินการ คือ

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักด้านการเห็นความสำคัญของการศึกษาแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
2. ส่งเสริมผู้ปกครองดูแลการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด และสนับสนุนนักเรียนในการเรียนรู้หรือกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ
3. ส่งเสริมการชี้แจงระเบียบการวัดผลและประเมินผลแก่นักเรียนและผู้ปกครองอย่างชัดเจน
4. ส่งเสริมการสร้างกระบวนการติดต่อประสานงานระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมการสอบถามข้อสงสัย เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
6. ส่งเสริมการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ แก่ครูและการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

เนื่องจากรายงานผลเรียนรู้ของนักเรียนต่อผู้ปกครองนั้นมีความสำคัญมากที่จะสร้างความตระหนักในการดูแลการเรียนรู้ของนักเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ติดตามการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ นันทพล วิทยานนท์ (2555) ที่กล่าวว่า การจัดตั้งคณะกรรมการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นตัวแทนจาก 8 กลุ่มสาระ คณะกรรมการการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความ คณะกรรมการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ดำเนินการควบคุมกำกับในเรื่องของการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดให้มีเทียบโอนผลการเรียนและการขออนุมัติจบการศึกษาของผู้เรียน

กลยุทธ์หลัก 5: การแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์รอง คือ

กลยุทธ์รอง 5.1: การแนะแนวให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 แนวทางดำเนินการ คือ

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักด้านการแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม
แก่ครู
2. ส่งเสริมการให้ความรู้แก่ครูด้านการแนะแนวโดยครูแนะแนวหรือ
วิทยากรด้านการแนะแนว
3. ส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ไว้วางใจของโรงเรียนและครูกับ
นักเรียนและผู้ปกครอง
4. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักแก่นักเรียนให้มีความมุ่งมั่น ตั้งใจเรียน
รับผิดชอบ พัฒนาตนเอง และมีทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม
5. ส่งเสริมครูที่ปรึกษากำกับ ดูแล ติดตามพฤติกรรมและการเรียนของ
นักเรียน โดยการประสานข้อมูลกับผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ
6. พัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแจ้งข้อมูล
การดูแลนักเรียนแก่ผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพ
7. ส่งเสริมความร่วมมือด้านการแนะแนวกับฝ่ายต่างๆ ทั้งหน่วยงานภายใน
และหน่วยงานภายนอกในงานด้านการแนะแนว

เนื่องจากการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคน
และนักเรียนต้องได้รับการแนะแนวที่มีคุณภาพ ทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ และบุคลิกภาพ
โดยสร้างความตระหนักและให้ความรู้ด้านการแนะแนวแก่ครู สอดคล้องกับ นันทพล วิทยานนท์
(2555) ที่กล่าวว่า การจัดระบบการแนะแนวการศึกษา ประสานงานในการดำเนินการแนะแนวของ
ครูเพื่อให้การแนะแนวการศึกษาต่อประสบความสำเร็จ การติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดความ
พร้อมในการศึกษาต่อหรือในการทำงาน และจัดทำรายงานประจำปีของงานแนะแนวทางการศึกษา

**กลยุทธ์หลัก 6: การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั
องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม
ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์รอง คือ**

**กลยุทธ์รอง 6.1: การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนางานวิชาการและพัฒนา
คุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครั
หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ประกอบด้วย 6 แนวทางดำเนินการ
คือ**

1. ส่งเสริมการสร้างความตระหนักด้านการเห็นความสำคัญของการศึกษา
ทางวิชาการ วิชาชีพ และความร่วมมือทางการศึกษาแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3. ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อสะท้อนสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

4. พัฒนาการอบรมและกิจกรรมให้ความรู้ทางวิชาการและการจัดการศึกษาแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคม พหุวัฒนธรรม

5. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองทั้งในระดับกลุ่มนักเรียน ชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชนในการขยายผลความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพที่สอดคล้องกับบริบทสังคม พหุวัฒนธรรม

6. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานทางการศึกษา ทั้งภายในสถานศึกษาและชุมชน

เนื่องจากการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการของผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ผู้ปกครองและชุมชน และส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเช่นกัน สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 29 ได้ระบุไว้ว่า “ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนา ระหว่างชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) และสอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา (2549) และ สุนทร โคตรบรรเทา (2552) ที่กล่าวสอดคล้องกันว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และให้ชุมชนสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้ บริการชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ 3) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดระบบการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีคุณภาพ สามารถบริหารงานวิชาการและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาทั้งระบบสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สร้างเครือข่ายการพัฒนาการบริหารงานวิชาการและจัดการเรียนการสอนในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดความตระหนักและทักษะการบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมถึงผู้บริหารขาดการสร้างความตระหนักและการให้ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาแก่ครู รวมถึงการสอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่น ทักษะวิชาชีพแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างเพียงพอ

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูที่ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และนิเทศการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมได้นั้น ต้องมีระบบการบริหารงานวิชาการและจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องได้รับการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู รวมทั้งกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และนิเทศการบริหารงานวิชาการและจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางและนโยบายในการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมตามมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า 6 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง 62 แนวทางดำเนินการที่ได้จากการวิจัยมีความเหมาะสมสอดคล้องตามโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ปฏิบัติเป็นประจำของโรงเรียน เหมาะสมกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรให้ความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารและการจัดการเรียนการสอนในสังคมพหุวัฒนธรรมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสนับสนุนวิทยากรที่มีความรู้ในการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนในสังคมพหุวัฒนธรรมมาอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมทั้งการกำกับ ดูแล ติดตาม และนิเทศการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอน

3) ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และโครงการและกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมีนโยบายของสถานศึกษา แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และโครงการและกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ดังนั้นการกำหนดโครงสร้างของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนกลยุทธ์การ

บริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นรูปธรรมและส่งผลให้เกิดคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

4) ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมและพัฒนาคูรู้ให้สามารถจัดการเรียนการสอนในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งสามารถร่วมปฏิบัติงานและรับผิดชอบงานร่วมกับทุกคนในสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกันอย่างเต็มความสามารถ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาให้นักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมได้นั้น ต้องอาศัยการทำงานของคนอย่างเต็มประสิทธิภาพ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน และดำเนินงานตามนโยบายของสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน โดยการสร้างความตระหนักให้ครูดำเนินงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและให้ความรู้ด้านการสอนบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการบูรณาการเนื้อหาพหุวัฒนธรรมศึกษาแก่ครู

5) ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งบุคคล หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยระดมทรัพยากรทั้งความรู้ ความคิดเห็น งบประมาณ และแรงงาน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษายังขาดการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

6) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรส่งเสริมและพัฒนาให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการเป็นศูนย์กลางในการสร้างความตระหนัก ให้ความรู้และทำกิจกรรมทางวิชาการและวิชาชีพแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่สนใจ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น เริ่มต้นจากการมีความตระหนักด้านความสำคัญของการศึกษา ความรู้ด้านเนื้อหาทางวิชาการและเนื้อหาทางวิชาชีพ โดยโรงเรียนสร้างความตระหนักในการให้ความสำคัญต่อการศึกษาและจัดกิจกรรมการให้ความรู้และแสดงผลงานทางวิชาการและวิชาชีพ และทักษะทางวิชาชีพเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สะท้อนคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยเช่นกัน

3. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการตรวจสอบผลการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ภายหลังที่มีการนำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2) ควรมีการศึกษาการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ
- 3) ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกำกับของรัฐและโรงเรียนเอกชน ซึ่งมีสภาพบริบทที่แตกต่างกันและสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับมากขึ้น
- 4) ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมที่อยู่ในภูมิภาคอื่นของประเทศไทยหรือในเขตชายแดน ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน เพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่ครอบคลุมเหมาะสม สามารถนำไปใช้ตามสภาพบริบทของพื้นที่และบริบทของโรงเรียนมากขึ้น

Prince of Songkhro
Pattani Campus